

Predstavniki DU, vabljeni na posvet v Delfin!

Teče osmo leto, odkar sem s sodelavci, predsedniki pokrajinskih zvez, prevzela vodenje naše velike zveze. Skupaj lahko pokažemo kar nekaj rezultatov! Lotili smo se več velikih in drznih projektov, ki so nam prinesli nove izkušnje, pa tudi marsikatero stisko in kako grenko spoznanje in razočaranje. Marsikdaj ob izjavah funkcionarjev DU, kaj neki počnemo v Ljubljani, kam dajemo zbrani denar, zakaj ga društva in pokrajine ne dobijo več (še nikoli ga od zveze niso dobila ne društva ne pokrajine toliko kot prav v minulih štirih letih – res pa je, da samo ta še daleč ne krijejo potreb na vseh treh ravneh).

V Sloveniji se na vsakem koraku srečujemo z diskriminacijo starejših. Prav včeraj je izjavil eden vodilnih politikov (kar v moji prisotnosti!), da upokojeni strokovnjaki ne morejo biti ministri, ker jim po upokojitvi pade delovna zmogljivost. Pri tem pa se niti toliko ne potrudijo, da bi pogledali čez mejo, kakšna je starostna struktura politikov v uspešnih državah.

Gonja proti starejšim, ki da s pokojninami jemljemo kruh svojim otrokom in vnukom, kar počnejo mnenjski voditelji, mediji in politiki zadnjih 20 let, je v državi, kjer hitro narašča število starejših, izjemno neprimerna in nevarna izjava. Naš odgovor je in mora biti le v krepitvi naše zveze in v dobrih zagovornikih naših pravic.

Starejši nas kar naprej kličejo, naj kaj naredimo zanje. Časi so težki in bodo še težji. Slovenija se je preveč zadolžila, politika je dovolila podjetnim, da so državo osiromašili, odnesli denar v tujino in zakockali veliko skupnega premoženja. Zgolj peščica prostovoljk in prostovoljcev na vrhu ZDUS bo težko ubranila pravice starejših. Vsak dan bolj se kaže potreba po sodelovanju članstva v obrambi naših pravic. Kako bomo motivirali naše članstvo, da se nam bo množično pridružilo pri tem? Kako bomo zagotovili več sredstev za programe aktivnega staranja in medsebojne pomoči starejših? Kako daleč naj se spustimo v sodelovanje s političnimi strankami? Kje naj dobimo dodatna sredstva za naše programe? Kako pritegniti v naše vrste mlajše upokojenke in upokojenca? Kako rešiti problem sklada vzajemne pomoči? V katero smer naj v prihodnje razvijamo našo veliko zvezo?

Vse to so vprašanja, ki zahtevajo resen razmislek in modre odločitve, zato jih vodstvo ZDUS želi pretehtati s predsedniki DU. Na zboru članstva, bil je v drugi polovici avgusta, smo se odločili, da v novembru letos povabimo v hotel Delfin v Izoli na tridnevni posvet vse predsednike DU, aktivov in zvez. Posvetov bo deset. Razpored bomo poslali že v septembru. Posveti bodo od 3. novembra do 3. decembra. Za Primorce, če se bodo strinjali, bomo poskušali pripraviti posvet v Rogaški Slatini, da jim približamo možnost letovanja v naši vili na celini. Poskrbeli bomo za avtobusni prevoz. Vse predsednike društev pa prosim, da se udeležijo posveta. Če sami ne morete priti, pošljite najbližjo sodelavko ali sodelavca.

Mateja Kožuh Novak

vsebinska

Slovenija proti EU pri pravicah starejših	2
Sestanek skupine za pripravo konvencije OZN o zaščiti pravic starejših	3
Povzetek govora predsednika o boljšem varstvu pravic starejših oseb	4
Izjava slovenske delegacije na otvoritvenem zasedanju	6
Izjava slovenske delegacije v razpravi Pot naprej	7
Povzetek zasedanja in stališča EU	9
Konec septembra 14. festival za tretje življenjsko obdobje	10
Obvestila	11
S terena	12
Sklepi sej ZDUS	18
FLEKS, prilagodljivo, da vam bo vedno prav	20

Zbor članov ZDUS. Več na straneh 12 in 13.

Slovenija proti EU pri pravicah starejših

Slovenska zunanja politika kdove kako ne slovi po izvornih zamislih ali pogumnih stališčih. Toda prvak upokojencev in zunanji minister Karl Erjavec ima zasluge, da kljubujemo večinskemu mnenju EU in se zavzemamo za dodaten zapis človekovih pravic starejših.

V New Yorku se je v začetku meseca avgusta sestala odprta delovna skupina Združenih narodov, ki se ukvarja s staranjem, in med drugim razpravljala o morebitnem sprejetju konvencije o človekovih pravicah starejših. Toby Porter, direktor organizacije HelpAge, ki pomaga starejšim, poudarja, da so ti po vsem svetu žrtve diskriminacije in zlorab. »Za nami so desetletja različnih obveznosti, delovnih načrtov za staranje, mednarodnih pogodb o tem, da moramo narediti več za starejše, toda kljub temu ni dovolj sprememb,« opozarja Porter.

Odprto delovno skupino o staranju je generalna skupščina ZN ustanovila konec leta 2010 na pobudo latinskoameriških držav; ta skupina je tudi gonilna sila projekta. Slovenija se ji je pridružila lani, je pa ena redkih držav Evropske unije, ki podpirajo sprejetje konvencije. V delovni skupini je namreč nastala razlika med državami v razvoju, ki podpirajo sprejetje

konvencije, in razvitimi, ki menijo, da so pravice starejšim že zagotovljene in bi torej s konvencijo samo podvajali rešitve. Poleg diplomatskih predstavnikov države se je tridnevnega srečanja udeležila tudi predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije dr. Mateja Kožuh Novak, ki je nastopila med osrednjimi govorniki ter z neposrednim nagovorom požela precejšnje odobravanje med predstavniki nevladnih organizacij. Okrcala je tudi slovensko diplomacijo, češ da se v prejšnjih letih ni zmenila za pobudo, nato pa so prek HelpAgea v ZDUS izvedeli zanjo in pritisnili na državo, da je zavzela bolj aktivno vlogo. K temu je pripomoglo tudi dejstvo, da je vodenje zunanjega ministrstva prevzel predsednik upokojenske stranke.

Mateja Kožuh Novak je še dejala: »Pisala sem tudi novemu evropskemu poslancu Desusa Ivu Vajglu, kaj mora narediti. Kaže, da bo pomagal, ugotovil je, da se tudi on stara,« je v smehu dejala predsednica ZDUS.

*Povzeto po Delu, 5. avgust 2014
Sebastijan Kopusar, New York*

Sestanek skupine za pripravo konvencije OZN o zaščiti pravic starejših

V začetku letošnjega avgusta sem se ob prizadevanjih slovenskega ministrstva za zunanje zadeve udeležila v New Yorku že šestega posveta delovne skupine, ki utira pot konvenciji OZN o zaščiti pravic starejših. Pred nekaj leti so iniciativo za sprejem te konvencije dale južnoameriške države. Bogate države odlašajo s sprejetjem te konvencije, med njimi tudi EU, češ da so starejši dovolj zaščiteni že z doslej sprejetimi. Na zasedanju delovne skupine smo se s predstavniki držav članic OZN srečali člani velikih nevladnih neprofitnih organizacij (Help Age Internationala, pa mednarodnih zvez Alzheimerjeve bolezni, Sivih panterjev, Rdečega križa in Karitasa ter Zveze društev upokojencev ZDA).

Eno od zasedanj je vodil naš predstavnik v uradu odprte delovne skupine OZN o staranju Matej Marn, sicer namestnik stalnega predstavnika Slovenije v OZN. Sama sem nastopila na enem od zasedanj odprte delovne skupine. Navedla sem podatke iz mednarodne raziskave SILK, da lahko po raziskavi iz leta 2010 povprečna petinšestdesetletna ženska v Sloveniji pričakuje, da bo živela še 21 let, od tega 6,1 leta z resnimi težavami pri dnevnih aktivnostih. Enako star moški je pred štirimi leti lahko pričakoval, da bo živel še 17 let, od tega 4,3 leta resno oviran pri dnevnih aktivnostih.

Ker so bili v socializmu praktično vsi starejši od 19 let zaposleni, je dandanašnji četrtina prebivalstva upokojenega, 57 odstotkov pa prejema pokojnine pod 600 evri, kar je v Sloveniji meja revščine za enočlansko gospodinjstvo. Polovica starejših od 69 let še vedno živi v paru. Osem od desetih pokojnin je nižjih od 800 evrov, cene v domovih za starejše pa se za tiste, ki potrebujejo le osnovno oskrbo, gibljejo od 500 do 800 evrov, za bolne in onemogle, ki potrebujejo 24-urno nego, pa od 1.000 do 1.300 evrov. Tudi pri nas skušamo čim več bolnih in onemoglih obdržati doma, je pa oskrba doma dražja, domači in neformalni negovalci pa so praktično prepuščeni sami sebi.

Tretjina starejših v Sloveniji se otepa revščine in med njimi je kar 80 odstotkov žensk. Kdo bo plačal oskrbo in nego zanje, ko bodo onemogle? Zakon o dolgotrajni oskrbi, ki naj bi delno rešil ta problem, leži v vladnih predalih že 10 let! V projektu Starejši za starejše smo ugotovili, da po lastni oceni skoraj polovica starejših od 69 let nima omejitev pri dnevnih aktivnostih, 40 odstotkov je delno omejenih, nekaj več kot deset odstotkov pa jih ima resne težave pri dnevnih aktivnostih. Država bi zato morala veliko bolj, kot to počne

zdaj, podpirati programe aktivnega staranja, da bi skrajšali obdobje odvisnosti od drugih.

Štirje odstotki starejših v Sloveniji živijo v domovih za starejše. Manj kot odstotek jih ima plačano oskrbo na domu, ki pa jo je mogoče dobiti za največ 3 ure na dan. Petnajst odstotkov starejših je deležnih pomoči prostovoljcev v projektu Starejši za starejše. Koliko starejših je deležnih pomoči sivega trga, ne vem, a veliko večino jih oskrbujejo domači in sosedje.

Skoraj dve tretjini žensk v Sloveniji je zaposlenih, od tega je žensk z otroki devet desetih, kar je največ v Evropi. Kako bodo te ženske skrbale za svojece? V Sloveniji je 120 tisoč brezposelnih. Ali lahko uporabimo to delovno silo za pomoč starejšim?

Skrb za bolne in onemogle je humanitarno delo. Ima pa še vrsto drugih pomenov: psihološki, sociološki, ekonomski, čustveni, zdravstveni, politični ... Starejši ljudje imajo pravico odločiti se, kje bodo preživeli zadnja leta svojega življenja. Interdisciplinarna pomoč doma je najboljša rešitev za starejše in za družbo. Pa tudi za družino? Neformalni negovalci morajo zato dobiti pomoč države in lokalne skupnosti, da ne pregorijo.

Potrebujemo konvencijo o zaščiti človekovih pravic starejših! Samo tako bomo prisilili tiste, ki odločajo, da se resneje lotijo izzivov, ki jih prinaša dolgoživa družba. Kako bomo to dosegli? Z aktivnim državljanstvom starejših, s pomočjo mlajših generacij in z mednarodno pomočjo!

Temeljna vprašanja, s katerimi se soočamo v Zvezi društev upokojencev Slovenije, so:

- kako mobilizirati starejše, da se bodo zavzemali za svoje pravice?
- Kako pripraviti strokovnjake na socialnem in zdravstvenem področju, da nas bodo podprli?
- Kako spremeniti odnos strokovnjakov in politikov do starejših in do staranja?

Deležna sem bila odobravanj, številni so mi čestitali, za sodelovanje pa so se najbolj ogreli Brazilci in Japonci. Povabila sem jih, naj nas obišejo. Zadnji dan se nam je predstavila strokovnjakinja iz Čila, ki so jo v OZN izbrali za pripravo analize, kako živijo starejši v različnih državah po svetu. In kot eno prvih držav namerava v septembru obiskati prav Slovenijo.

Mateja Kožuh Novak

Povzetek govora predsednika o boljšem varstvu pravic starejših oseb

Peto zasedanje odprte delovne skupine Združenih narodov je poglobilo naš vpogled v številna vprašanja, ki smo jih obravnavali na predhodnih zasedanjih, in izpostavilo nekatera nova.

Boljše varstvo starejših lahko omogoči le ustrezno mednarodno pravno sredstvo. Med splošno razpravo in izmenjavo mnenj, ki sta potekali med zasedanjem, smo spoznali, kakšen pomen ima problematika za Združene narode in kako pomembna je ta odprta delovna skupina, katere naloga je, kot je znano, izboljšanje varstva človekovih pravic starejših.

Nekatere delegacije vztrajajo, da lahko boljše varstvo človekovih pravic starejših oseb dosežemo že z boljšo in učinkovitejšo uporabo obstoječih sredstev in mehanizmov, med drugim z delovnimi načrti, sprejetimi na mednarodni ravni, na primer v okviru madridskega mednarodnega načrta ukrepov z zvezi s staranjem.

Vse več delegacij, organizacij civilne družbe in drugih udeležencev razprave pa ugotavlja, da bo boljše varstvo omogočilo le ustrezno mednarodno pravno sredstvo, ki bo vključevalo posebne človekove pravice za starejše in bo tako omogočilo polno sodelovanje starejših v družbi, boj proti stereotipom, diskriminaciji, brezbriznosti, zlorabi in grdemu ravnanju.

Kljub nekaterim različnim mnenjem se vsi udeleženci razprave strinjajo o naslednjem:

- Da je demografski trend povečevanja svetovnega prebivalstva trajen in da so zaradi vse daljše življenjske dobe in vse starejše svetovne populacije starejši ljudje ključni za našo družbo, v ekonomskem, družbenem in političnem pogledu. Zato so potrebni novi družbeni vzorci, v katerih starejši ljudje ne bodo le pasivni subjekti, ki prejemajo pomoč države, temveč aktivni posamezniki, ki imajo pravico uveljavljati svoje človekove pravice in zahtevati spoštovanje. V razpravah, ki potekajo v Združenih narodih, moramo natančno preučiti te nove razmere in se prilagoditi novim vzorcem, da bomo starejšim pomagali do opaznejše vloge.
- Da obstoječi mehanizmi za zagotavljanje polnega uveljavljanja civilnih, političnih, družbenih, ekonomskih in kulturnih pravic starejših ne zadostujejo, pa naj bo za to kriva njihova pomanjkljiva uporaba, kot trdijo nekatere države, ali pa normativna vrzel na mednarodni ravni, ki bi jo moralo zapolniti pravno

zavezujoče sredstvo, osredotočeno na grdo ravnanje, izključevanje, stigmatizacijo in diskriminacijo starejših ter na zadovoljevanje njihovih osnovnih potreb.

Pravice ter dostojanstvo starejših ljudi mora temeljiti na celostnem pristopu. Zato ima mandat odprte delovne skupine v trenutnih razmerah poseben pomen teži in veljavo, saj je edini organ znotraj Združenih narodov, ki išče najboljši način za varovanje človekovih pravic starejših.

Naj vnovič opomnimo, da naj bi se naša odprta delovna skupina v skladu z resolucijo 65/182 posvečala okrepitvi »varstva človekovih pravic starejših z upoštevanjem obstoječega mednarodnega okvirja človekovih pravic za starejše, pri tem pa prepoznala morebitne pomanjkljivosti in najboljše rešitve zanje in, če je to primerno, pretehtala možnost dodatnih sredstev in ukrepov«.

Generalna skupščina je v operativnem odstavku 1 resolucije 67/139 odločila, da bi morali »upoštevati predloge za mednarodno pravno sredstvo, ki bi spodbujalo in varovalo pravice ter dostojanstvo starejših ljudi in bi temeljilo na celostnem pristopu delovanja na področjih družbenega razvoja, človekovih pravic, nediskriminacije, enakosti spolov, krepitev vloge in položaja žensk, upoštevalo pa bi tudi prispevek Sveta za človekove pravice, poročila delovne skupine, priporočila Komisije ZN za socialni razvoj in Komisije ZN za položaj žensk, drugi svetovni pregled in oceno madridskega mednarodnega načrta ukrepov v zvezi s staranjem iz leta 2002 z 51. zasedanja Komisije ZN za socialni razvoj«, kar si je zadala tudi naša delovna skupina. Upoštevat je treba tudi, da je v operativnem odstavku 2 omenjene resolucije generalna skupščina izrekla pobudo, naj ji delovna skupina »v najkrajšem možnem času predstavi predlog, ta pa naj med drugim vsebuje glavne elemente, ki naj bi bili vključeni v mednarodno pravno sredstvo in bi spodbujali ter varovali pravice in dostojanstvo starejših ljudi, za katere z obstoječimi mehanizmi trenutno ni dovolj poskrbljeno, zato zahtevajo nadaljnjo mednarodno varstvo«.

Kot je poudarilo nekaj delegacij in predstavnikov civilnih družb, dejstvo, da je bila resolucija 67/139 sprejeta z glasovanjem, ne pomeni, da nima polne veljave in da njene določbe niso sestavni del pristojnosti in pooblastil te delovne skupine.

Zato moramo ob zaključku zasedanja delovne skupine s skupnimi močmi pretehtati, kako v celoti uveljavljati pristojnosti in pooblastila, ki jih je generalna skupščina dodelila delovni skupini, vključno z vprašanjem glavnih elementov pravnega sredstva.

O nekaterih človekovih pravicah razpravljali že na več zasedanjih. Med petimi zasedanji delovne skupine, ki so bila organizirana od leta 2011, smo obravnavali vse vidike človeko-

ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

vih pravic starejših po svetu – nekatere tudi večkrat –, na primer diskriminacijo, pravico do zdravja, nasilje in zlorabe, socialno zaščito, socialno izključenost, avtonomnost, samostojno življenje, dostop do pravnega varstva, dostop do dela in izobrazbe, nego starejših in tudi vprašanja, povezana z iztekom življenja. Pogovarjali smo se o uresničevanju madridskega mednarodnega načrta ukrepov z zvezi s staranjem iz leta 2002, se seznanili s potekom regionalnih večstranskih postopkov priprave pravnih sredstev in tudi z razvojem dogodkov v Svetu za človekove pravice.

O nekaterih človekovih pravicah smo razpravljali na več zasedanjih in z različnih vidikov. Tako na zadnjem kot tudi na predhodnih zasedanjih so strokovnjaki z različnih koncev sveta podrobno pojasnili ključne vidike, da bi razumeli, kako se vloga starejših ljudi v družbi spreminja.

Vendar to ne zadostuje za izpolnitev našega mandata. Prepoznavanje pomanjkljivosti v politiki in uveljavljanju pravnega okvira sta le del naših nalog. Razmišljati moramo širše in preučiti ukrepe, ki bi lahko na mednarodni ravni poskrbeli za boljše varstvo človekovih pravic starejših oseb.

Na tokratnem zasedanju so številni udeleženci poudarili, da je obdobje ugotavljanja stanja končano in da je čas za naslednji korak: tehtanje predlogov za mednarodno pravno sredstvo in oblikovanje ustreznih priporočil za generalno skupščino.

Delovna skupina je prispevala številne pomembne pobude. Naj spomnim, da je Svet za človekove pravice zaradi razprav na našem četrtem zasedanju vpeljal poseben postopek in posvetil srečanje socialnega foruma debati o človekovih pravicah starejših. Danes zjutraj smo imeli zelo ploden pogovor z neodvisno strokovnjakinjo Roso Kornfeld Matte, ki se ji zahvaljujem za udeležbo in predanost varstvu človekovih pravic starejših.

Mandat neodvisnega strokovnjaka dopolnjuje mandat naše delovne skupine, njegova vloga ni pomembnejša ali enaka naši. Naloga neodvisnega strokovnjaka je ocena obstoječih sredstev za varovanje človekovih pravic in določanje najboljših postopkov ter rabe uveljavljene zakonodaje o spodbujanju in varstvu pravic starejših, kot tudi prepoznavanje pomanjkljivosti pri izvajanju omenjene zakonodaje, pri tem pa upoštevanje mnenj vseh zainteresiranih strani, na primer države, regionalnih mehanizmov za človekove pravice, državnih ustanov za človekove pravice, organizacij civilnega društva in ustreznih akademskih ustanov.

Pristojnosti in pooblastila naše delovne skupine so širši, saj naša naloga ni zgolj ocena obstoječega mednarodnega okvira in prepoznavanje morebitnih pomanjkljivosti, temveč naj bi med drugim predlagali najboljši način za odpravo pomanjkljivosti in pretehtali predloge za novo pravno sredstvo. Pristojnosti neodvisnega strokovnjaka nikakor ne vplivajo na pristojnosti te delovne skupine ter ne vključujejo preučevanja predlogov za mednarodno pravno sredstvo. Zato tej delovni skupini ni treba čakati na končno poročilo neodvisnega strokovnjaka, temveč lahko nadaljuje delo, za katerega jo je pooblastila generalna skupščina.

Med tokratnim zasedanjem smo našli več konkretnih predlogov, kako se spopasti s pomanjkljivostmi v izvajanju, informiranju, zbiranju podatkov in spremljanju. Predlogi so naslednji:

- Organizacije, ustanovljene z mednarodnimi pogodbami, naj

v svoje mandate in postopke vključijo vprašanja človekovih pravic starejših, tako da podatke o njih zahtevajo od držav in jih vključijo v svoje periodične preglede, da sklepnim ugotovitvam dodajo posebna priporočila in da v splošnih ugotovitvah izpostavijo problematiko, povezano s staranjem.

- Posebni postopki naj se v okviru svojega mandata posvečajo tudi vprašanjem človekovih pravic starejših.
- Države naj čim bolj izkoristijo univerzalni periodični pregled in opozorijo na problematiko, povezano s staranjem.
- Skladi, programi Združenih narodov in specializirane agencije naj vključujejo cilje in kazalnike, povezane s starejšimi ljudmi.
- Pripravi naj se izčrpna zbirka vseh pravnih sredstev (mednarodnih, regionalnih, državnih).
- Države članice naj v resolucijah in dokumentih različnih medvladnih organov omenjajo pravice starejših.
- V razvojnem načrtu za obdobje po letu 2015 naj bodo pravice starejših in problematika, povezana s tem, v ospredju. O tem smo imeli danes priložnost izmenjati mnenje z Amino Mohamed, posebno predstavnico generalnega sekretarja za razvojni načrt 2015, v želji, da bi bila ta problematika bolj poudarjena v prihodnjem razvojnem okviru, saj ji med razvojnimi cilji novega tisočletja ni bilo posvečeno dovolj pozornosti.
- Ime te delovne skupine naj v svoji skrajšani obliki odraža koncept človekovih pravic starejših oseb, saj so te bistveni del našega mandata.

Naštete točke so konkretni ukrepi, ki bi jih skupina lahko predložila generalni skupščini.

Peticija z 284 tisoč podpisi v prid konvenciji. V tem tednu smo bili priča jasnemu sporočilu civilne družbe, pred nekaj dnevi pa smo prejeli tudi peticijo z 284 tisoč podpisi v prid konvenciji. Civilni družbi zagotavljam, da so bila njihova mnenja slišana, zahteve za konvencijo pa skrbno zabeležene.

Ker bi ta skupina morala prispevati k večji varnosti starejših ljudi po vsem svetu, moramo nadaljevati sodelovanje z nevladnimi organizacijami, ki se posvečajo starejšim, in se posvetovati z njimi. Pri tem želim znova predlagati, naj se nacionalnim delegacijam pridružijo tudi predstavniki civilne družbe, tako z regionalne kot z državne ravni.

Menim, da je ta delovna skupina podala jasno mnenje o številnih kršitvah človekovih pravic starejših po svetu. Večkrat smo tudi slišali, da se s takšnimi kršitvami ne bi smeli sprijazniti in jih dopuščati. Odločiti se moramo, kako te zaveze prevesti v primernejši mednarodni načrt za varstvo pravic.

Kot je med razpravo poudarilo nekaj delegacij, je prav neuskklajenost mednarodnih norm kriva za pomanjkljivo varovanje pravic starejših oseb. Izpolniti bi morali dolžnosti, ki so nam bile zaupane, in »izboljšati varovanje človekovih pravic starejših«.

Zato delovno skupino pozivam, naj s prihodnjim zasedanjem delo nadaljuje po dveh vzporednih poteh: znotraj trenutnega okvira naj še naprej izboljšuje varovanje človekovih pravic starejših, hkrati pa naj se loti priprave novega mednarodnega sredstva.

info.zdus

Op.: mednaslovi so uredniški.

Izjava slovenske delegacije na otvoritvenem zasedanju

G. predsednik, naj najprej pozdravimo udeležence petega srečanja odprte delovne skupine o staranju in se zahvalimo sekretariatu ZN ter uradu skupine za njegovo organizacijo. Slovenija podpira delo odprte delovne skupine in vam tudi kot članica njenega urada čestita za izvolitev za predsednika, poleg tega pa pozdravlja imenovanje neodvisne strokovnjakinje za polno uživanje človekovih pravic starejših oseb. Neodvisni strokovnjakinji Rosi Kornfeld-Matte, smo že izrekli vabilo in upamo, da jo bomo lahko kmalu sprejeli v Sloveniji. Slovenija se strinja z uradno izjavo EU.

Pravicam starejših oseb je potrebno posvetiti več pozornosti. G. predsednik, staranje družbe je pojav, ki ga danes zasledimo na vseh koncih in v vseh regijah sveta. Slovenija se zaveda, da je treba pravicam starejših oseb posvetiti več pozornosti in da se je treba celostno odzvati na družbene in gospodarske izzive, ki so posledica demografskega razvoja. Pridružuje se skupnim prizadevanjem za odločnejše spodbujanje in varovanje vseh človekovih pravic starejših.

Kot v številnih drugih državah se tudi v Sloveniji prebivalstvo hitro stara – trenutno je več kot 17 odstotkov prebivalstva starejših od 65 let, delež mlajših pa je vse manjši. Slovenija varuje in spodbuja pravice starejših oseb, da bi jim zagotovila čim daljše varno, samostojno in kakovostno življenje brez diskriminacije in zlorab ter aktivno vlogo v družbi.

Pri oblikovanju politike, s katero bo dosegla ta cilj, se Slovenija opira na različne mednarodne dokumente o človekovih pravicah, vključno s pomembnimi pogodbami o človekovih pravicah, na madridski mednarodni načrt ukrepov v zvezi s staranjem, na vrsto dokumentov EU in resolucije Združenih narodov. Menimo, da je nadvse pomembno, da različne mehanizme, uveljavljene na tem področju, razvijamo še naprej in jih med seboj povežemo. Slovenija vidi prednosti tudi v postopnem in konstruktivnem razmisleku o novem dokumentu ZN o človekovih pravicah. Zato odprti delovni skupini ZN o staranju izrekamo pohvalo za njeno delo in pozdravljamo dejstvo, da je mandat neodvisnega strokovnjaka namenjen spodbujanju norm in standardov za uresničevanje vseh človekovih pravic starejših oseb.

Naj omenim, da se želi Slovenija tudi kot kandidatka za Svet za človekove pravice v mandatu 2016–2018 še bolj osredotočiti na pravice starejših oseb in na potrebo po zagotavljanju njihovega aktivnega in učinkovitega sodelovanja v vseh oblikah družbenega življenja.

Slovenija je že sprejela strategijo za solidarnost, dobre medgeneracijske odnose in aktivno staranje. G. predsednik, Slovenija je v želji, da bi omogočila aktivno ži-

vljenje starejših oseb vseh družbenih skupin in učinkovito spodbujala njihove človekove pravice, sprejela strategijo za solidarnost, dobre medgeneracijske odnose in aktivno staranje. Nova strategija, ki je trenutno v pripravi, se bo še bolj osredotočila na koncept kakovostnega staranja z najširšim spektrom aktivnega in zdravega staranja, kot tudi na solidarnost med generacijami.

Za naša prizadevanja je ključno konstruktivno sodelovanje med vladnimi organizacijami, lokalnimi skupnostmi in civilno družbo. V sodelovanju z deležniki iz vladnih in nevladnih sektorjev smo pripravili že vrsto aktov. Pogosto smo s sodelovanjem prispevali tudi dobre prakse.

Dovolite, da omenim nekaj novejših primerov.

Projekt, ki ga vodi Zveza društev upokojencev Slovenije, Starejši za starejše, vključuje 3.600 prostovoljcev, ki redno obiskujejo osebe, starejše od 69 let, in jim nudijo potrebno pomoč. Odkar se je začel leta 2002, je bilo rednih obiskov deležnih 64 odstotkov prebivalcev, starejših od 69 let. Kar 80 tisoč ljudem je bila nudena pomoč. Gre za izviren projekt, ki ga želimo izpostaviti kot primer izredno dobre prakse.

Več o naših primerih dobre prakse bo lahko povedala naša ugledna strokovnjakinja in predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije, dr. Mateja Kožuh Novak, ki se je prav tako udeležila našega zasedanja.

Na področju inovativnih strategij za nego, namenjenih večji samostojnosti starejših, izvajamo programe za preprečevanje padcev v starosti, za usposabljanje družinskih negovalcev in za pomoč starejšim v njihovem domačem okolju, da bi imeli na primer dostop do informacij (mreža MATIJA). Naj poudarim še, da je sicer nadvse pomembno, da starejšim osebam nudimo primerno oskrbo, vendar jim moramo tudi pomagati do samostojnosti, da bo število tistih, ki bodo potrebovali nego, čim manjše.

Omeniti je treba tudi projekt Simbioza, namenjen medgeneracijski solidarnosti, pri katerem mlajši pomagajo starejšim k boljši računalniški pismenosti. Projekt se poteguje za nagrado Združenih narodov za populacijska vprašanja 2014.

Zasedanje priložnost, da se drug od drugega kaj naučimo. G. predsednik, naj na koncu izrazim prepričanje, da bo zasedanje priložnost, da se drug od drugega kaj naučimo in si ustvarimo boljšo predstavo o korakih in ukrepih, s katerimi lahko še izboljšamo položaj starejših oseb v naših državah.

info.zdus

Izjava slovenske delegacije v razpravi Pot naprej

Demografske spremembe sodijo med naše največje družbene in gospodarske izzive 21. stoletja. G. predsednik, staranje prebivalstva in demografske spremembe sodijo med naše največje družbene in gospodarske izzive 21. stoletja. Ker se življenjska doba daljša in se bo daljšala še naprej, družbo čakajo dramatične spremembe.

Slovenija se pridružuje izjavi EU in dodaja nekaj pripomb.

Potrebujemo nove pristope in politiko, ki bodo starejšim generacijam zagotovili boljšo prihodnost. Izboljšati moramo dohodkovno varnost in poskrbeti za večji dostop do osnovnega zdravstvenega in socialnega varstva za starejše osebe, zagotoviti njihovo polno družbeno udejstvovanje in jim omogočiti varovanje njihovih človekovih pravic.

Slovenija se kot članica odprte delovne skupine o ciljih trajnostnega razvoja zavzema za to, da se opredelijo cilji trajnostnega razvoja, ki bodo temeljili na upoštevanju človekovih pravic. Če želimo doseči resnično trajnosten razvoj, se moramo v okviru razvojnega načrta 2015 s skupnimi močmi posvetiti človekovim pravicam vseh ljudi, vključno starejših.

Slovenska strategija o staranju se osredotoča na koncept aktivnega družbenega sodelovanja starejših, njihovega kakovostnega življenja in medgeneracijske solidarnosti. Prepričani smo, da lahko aktivna, udeleženka se starejša generacija uspešno prispeva k trajnostnem razvoju družbe. Zato moramo izkoristiti bogate izkušnje in znanje starejših ljudi ter priznati njihovo preteklo in sedanjo vlogo v družbi, med drugim z obravnavanjem starostne diskriminacije v zaposlovanju.

Ženske v Sloveniji živijo povprečno 8 let dlje kot moški, vendar so pogosteje žrtve revščine. G. predsednik, skupina, ki bi ji morali posvetiti posebno pozornost, so starejše ženske. Spolna diskriminacija v zaposlovanju, ki ženske spremlja vse življenje, je še izrazitejša v starosti. Ženske v Sloveniji živijo povprečno 8 let dlje kot moški, vendar so pogosteje žrtve revščine, socialne izključenosti in različnih oblik nasilja.

Med osrednjimi cilji starajoče se družbe so tudi varstvo pravic žensk, spodbujanje enakosti spolov in krepitev vloge žensk v vseh starostnih obdobjih. Zaščita in zastopanje koristi starejših ljudi bi morala biti osnovna vloga države in njenih organov kot tudi civilne družbe. Posebno pozornost, tudi v mednarodnem kontekstu, pa bi morali posvetiti posebnim vprašanjem o starejših ženskah, še zlasti zaradi posledic gospodarske krize, in vprašanjem o nasilju nad starejšimi ženskami.

Slovenija za premislek o aktu ZN o spodbujanju in varovanju pravic starejših oseb. G. predsednik, dovolite, da zaključim z zagotovitvijo, da se bo Slovenija še naprej zavzela za naše skupne cilje, ne samo doma, temveč tudi z aktivnim sodelovanjem v mednarodnih prizadevanjih za pravice starejših ljudi, med drugim pri premisleku o novem aktu ZN o spodbujanju in varovanju pravic starejših oseb.

info.zdus

Počitnice s tradicijo!

Vila Ana v Rogaški Slatini

Za tiste, ki uživajo v miru in ne marate hotelskega vrveža, je prava izbira Vila Ana v Rogaški Slatini. Le 10 minut hoda do Rogaške Riviere.

V Vili Ana je na voljo **13 dvo- in troposteljnih sob z lastno kopalnico** (TV, radio, WC, tuš). V pritličju hotela se nahaja **opremljena kuhinja** (mikrovalovna pečica, hladilnik z zamrzovalnikom ...), ki je na razpolago vsem gostom, ki radi sami poskrbite za svoje želodčke.

Na voljo je tudi brezžični internet. Vila ima svojo recepcijo.

V neposredni bližini Vile Ane se nahajajo restavracije z malicami, kosili in večerjami za vsak žep. Železniška in avtobusna postaja sta oddaljeni le nekaj minut hoda.

Za vse tiste, ki uživajo v objemu termalnih vrelcev, so v bližini tudi bazeni hotelov v Rogaški Slatini in Termah Olimia.

In še namig - imejte celo vilo zase! Vila Ana je odličen prostor za praznovanje rojstnega dne, obletnice itn. (za zaključene skupine do 31 oseb).

Informacije in rezervacije:
T: (05) 660 74 00
E: rezervacije@hotel-delfin.si
www.hotel-delfin.si

PLAČATE 3 DNI, BIVATE 4 NOČI

(13. 6.–13. 9. 2014)

Upokojenci, ki so člani društva upokojencev	76,00 EUR
Ostali gostje	84,00 EUR

JESENSKI ODDIH

(13. 9. do 26. 12. 2014)

Upokojenci, ki so člani društva upokojencev	22,50 EUR na dan/osebo
Ostali gostje	25,00 EUR na dan/osebo

D
delfin***

A
Vila Ana***

Povzetek zasedanja in stališča EU

Udeležba. Skupno število držav članic, ki so sodelovale na 5. zasedanju, je bilo podobno številu udeleženk četrtega zasedanja.

Sodelovanje držav članic EU. Poleg delegacije EU, ki na zasedanju običajno predstavi skupno izjavo EU, so bile Francija, Nizozemska, Slovenija in Švedska edine države članice EU, ki so aktivno sodelovale v različnih razpravah. Tako med uvodno razpravo kot med različnimi tematskimi razpravami, ki so sledile, so prispevale konstruktivne izjave in mnenja.

Nemčija, Irska, Portugalska in Združeno kraljestvo so bile zastopane, vendar se njihovi predstavniki niso oglasili. Republika Češka je bila zastopana samo prvi dan, Španija pa ni spremljala nobene od razprav (oziroma samo za kratek čas).

Vsebina in usmeritev razprav. Slovenija je letos naredila korak dlje kot lani, saj ni izrazila samo podpore mednarodnim procesom, temveč tudi razmisleku o pravnem instrumentu. Takšen zanimiv in pomemben razvoj znotraj procesa bi lahko omajal trenutno skupno stališče EU.

Danska je podala svoje mnenje, ki pa je bilo kratko in odklonilno, s poudarkom na prepričanju, da konvencija ni potrebna, da pa bi morali odločneje uveljaviti že obstoječe mehanizme. Pri razpravi je sodelovala tudi Švica, ki je izrazila stališče, sorodno stališču delegacije EU.

V skupini EU je bilo opaziti nezadovoljstvo zaradi tega, ker je vprašanje konvencije prevladalo v razpravi. Nekaj držav je v sklepnih izjavah povedalo, da si je želelo konstruktivnega sodelovanja in izmenjave konkretnih mnenj, kar pa zaradi vztrajnega osredotočanja na načela konvencije ni bilo mogoče. Francija je menila, da bi lahko tehtna razprava o trenutnih mehanizmih in ustrezni praksi vodila do utemeljitve in osnov nove konvencije.

Neodvisna strokovnjakinja je imela uvodno predstavitev, njeni konkretni načrti za prvo leto in mandat pa bodo jasni šele, ko jih bo septembra predstavila Svetu za človekove pravice. Slovenija jo je že povabila na obisk, morda pa bo jeseni obiskala tudi Avstrijo.

Stik z državami članicami EU. Mogoče je bilo govoriti (z nekaterimi samo na kratko) s predstavniki Avstrije, Francije, Nemčije, Nizozemske, Portugalske, Slovenije, Švedske in z delegacijo EU. Glavne točke pogovorov so bile:

- Večina je omenjala koristne povezave, ki jih imajo z vami kot partnerji na državni ravni. Do dogovarjanja in lobiranja v prestolnicah so bile kritične države članice in sekretariat oddelka ZN za gospodarske in socialne zadeve.
- Pričakovanja do neodvisne strokovnjakinje so velika in

eden od predstavnikov EU je izrazil mnenje, da bi, če bi strokovnjakinja odločila, da je konvencija prava rešitev, to podprle tudi države članice EU.

- Ko bi se začele priprave osnutka konvencije, bi se države članice EU verjetno bolj neposredno in aktivno vključile v proces.
- Nekateri delegacije držav članic EU so menile, da so države Latinske Amerike obvladovale vsebino in izbor govorcev, EU pa naj bi napadali zaradi njenega mnenja, čeprav so države članice EU želele prispevati k tehtni razpravi in dobri praksi.
- Opaziti je bilo, da samo države članice EU in nekatere druge države, ki se niso strinjale s konvencijo, sodelujejo v razpravi o madridskem mednarodnem načrtu ukrepov v zvezi s staranjem (morda zato, ker so se te države zavezale za njegovo vključitev v program).
- Sodelovanje organizacije HelpAge v različnih razpravah je bilo dobro sprejeto, saj je prispevala mnenja, podkrepljena z dokazi. Nekateri predstavniki so zaprosili za kopije njenih prispevkov.

Številnim predstavnictvom držav članic in predstavnikom civilne družbe smo razdelili material organizacije HelpAge España in izjave organizacije Global Seniors.

V skladu z našim dvotirnim pristopom so pred zasedanjem delovne skupine potekala dodatna srečanja z misijo, ki se jih je v našem imenu udeležila Bethany Brown iz organizacije HelpAge USA. Pogovarjala se je s predstavniki Danske (povratne informacije so bile posredovane organizacijama DaneAge in Global Seniors) in Češke (poročilo je bilo posredovano organizaciji Život90). Prejeli smo dobre odzive glede časovnega okvira srečanj lani junija, ki so se odvila, preden so posredovali navodila iz prestolnice.

Prihodnji koraki in pot naprej za našo regionalno strategijo. Prihodnje zasedanje delovne skupine naj bi bilo v začetku leta 2015, na njem pa naj bi že predstavili delovni dokument.

Poudariti je treba razhajanja v stališčih posameznih vlad držav članic EU in podpreti nastop držav, ki imajo skupaj s Slovenijo pozitivno mnenje. Med zasedanjem so zanimanje za omrežne dejavnosti EU pokazali tudi kolegi iz Portugalske, Francije in Bolgarije.

Prilagoditi moramo osrednja sporočila strategij, da bodo odražala razpoloženje razprave in pričakovano delo v »višji prestavi« ter znova oceniti, katerim državam EU se je treba posvetiti v prihodnjih mesecih.

Konec septembra **14. festival** **za tretje življenjsko obdobje**

Festival za tretje življenjsko obdobje (F3ŽO) vas ponovno z veseljem pričakuje v Cankarjevem domu v Ljubljani od 29. septembra do 1. oktobra 2014. Letos poteka že štirinajstič, že drugo leto pod krovnim geslom Vsi smo ena generacija!, s katerim organizatorji želijo poudariti, da družbo skupaj soustvarjamo prav vse generacije, ki smo med seboj povezane in soodvisne. Tudi v letošnjem letu boste lahko na festivalu brezplačno uživali v bogati ponudbi aktivnosti – obiskali boste lahko predavanja in delavnice, si ogledali odrske nastope, nabrali informacije in opravili številne sejemске nakupe na razstavnih prostorih. F3ŽO Ljubljana poteka ravno ob dvajseti obletnici mednarodnega leta družine 2014 in ob mednarodnem letu družinskega kmetovanja 2014.

Izobraževalni program: od uporabe bankomata do življenja z osebami z demenco.

Kot običajno boste obiskovalci izobraževalnega programa v predavalnicah in odprtih delavnicah lahko spoznali veliko novega. Družba Bankart vas bo na praktičnih prikazih poučila o tem, kako na bankomatu preveriti, ali je pokojnina že bila nakazana in kako uporabljati ter plačevati položnice prek bankomatov. Diagnostični center Bled pripravlja predavanje o tem, kakšna je povezava med sladkorno boleznijo in osteoporozo ter kako zmanjšati tveganje za zlom kosti. Gaini strokovnjaki vam bodo predstavili spletno aplikacijo naredivrt.si, ki nudi preproste rešitve za zasnovno zelenjavnega vrta. Poleg tega bodo v izobraževalnem programu potekale še predstavitve in razprave na temo zdravja, kako ravnati z osebami z demenco in o pravilni ustni higieni, za zamuditi pa ne bosta niti lutkovna predstava in potopisno predavanje.

Strokovni program: O dolgotrajni oskrbi starejših, o socialnem vključevanju in solidarnosti med generacijami ter družinskem kmetovanju.

Ob dvajseti obletnici prvega mednarodnega leta družine je Organizacija združenih narodov (OZN) leto 2014 ponovno razglasila za mednarodno leto družine. Velik poudarek daje predvsem socialnemu vključevanju in solidarnosti med različnimi generacijami znotraj posameznih družin in v širši družbi, posebna pozornost pa je namenjena tudi razvoju in ohranjanju družinskih kmetij. Tudi strokovni program F3ŽO Ljubljana bo velik poudarek dal omenjenim temam. Tako bodo potekale okrogle mize in razprave o družini kot medgeneracijski skupnosti in o medgeneracijskih odnosih v širši družbi, o tem, kje smo v Sloveniji pri pogovorih o kakovosti dolgotrajne oskrbe starejših ter kakšni so inovativni pristopi v domovih za starejše. V splošnem pa bo strokovni program poudarjal kakovostno življenje starejših, varnost starejših in pomen družinskih kmetij v luči medgeneracijskega sodelovanja.

Odprti oder: Številni kulturni in umetniški nastopi.

Številna društva upokojencev, osnovne šole in drugi partnerji tudi v letošnjem letu pripravljajo bogat kulturni program, ki se

bo odvijal na Odprtem odru festivala. Prisluhnili boste lahko ljudskim napevom iz vse Slovenije ter si ogledali nastope folklornih in dramskih skupin, ki jih bodo dopolnjevale zanimive predstavitve partnerjev festivala in razstavljalcev. Glasbeni, plesni in igrani nastopi več kot 50 društev upokojencev, nekateri tudi medgeneracijsko obarvani, bodo poskrbeli za zabavo vseh generacij.

Sejem: Bogata sejemska ponudba in sejemski popusti.

Pomemben del festivala je sejemska razstava, ki je urejena po tematskih parkih. Predstavila se bodo društva upokojencev, zdravilišča, kulturne ustanove, farmacevtska podjetja, domovi za starejše, športna društva, izobraževalne institucije, medijske hiše, založniki, IT podjetja, občine idr. Obiskovalci boste lahko v času sejma po ugodnejših cenah kupovali različne izdelke in preizkusili raznolike storitve. Na vhodu na sejem vas bo čakala publikacija, kjer bodo na voljo kuponi za ugodnejše sejemske nakupe.

Natečaji: Rekordna udeležba.

V znamenju dvajsete obletnice mednarodnega leta družine in mednarodnega leta družinskega kmetovanja so organizatorji pripravili natečaje za otroke in odrasle, s katerimi želijo spodbuditi k razmišljanju o medgeneracijski pomoči v družini, delu in življenju družin na podeželju, vplivu službe staršev na odnose znotraj družine ter praznovanju družinskih praznikov. Mlajši in starejši ustvarjalci so svoja razmišljanja prelili na papir ter prispevali svoja likovna in literarna dela, različne organizacije in posamezniki pa so prispevali svoje predloge za prejemniške priznanje medgeneracijskega sodelovanja: Mlado srce za nasmeh starejših in Plemenito zrelo srce za nasmeh mlajših. Odziv osnovnih šol in vrtcev je bil izjemen, organizator je prejel več kot 760 likovnih izdelkov otrok, 127 literarnih prispevkov učenk in učencev, 21 literarnih prispevkov starejših in 5 prijav za natečaj medgeneracijskega sodelovanja.

Spremljevalni program: Večer pesmi in plesa ter Srečanje pevskih zborov društev upokojencev Slovenije.

Za glasbene in plesne užitke bo poskrbela tudi Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS), ki prvi festivalski dan pripravlja 6. Večer pesmi in plesa, drugi dan pa 39. Srečanje pevskih zborov društev upokojencev Slovenije.

Zdusov kotiček: Svetovalnica v živo.

Prvi dan festivala se bo Zdusova svetovalnica iz Šiške preselila v Cankarjev dom v Zdusov kotiček, kjer bodo svetovalci in strokovnjaki nudili informacije o različnih možnostih izboljšanja bivanja v starosti: o alternativnih oblikah bivanja starejših, o sobivanju, o prilagoditvah stanovanj in hiš potrebam starejših, o ponudnikih pomoči na domu itd.

Vabljeni na 14. F3ŽO Ljubljana! Vstop prost.

Obvestila

Ponovni poziv k javni obravnavi Statuta ZDUS

Skladno s sklepom Zbora članov z dne, 19. avgusta 2014 vas ponovno pozivamo k predložitvi predlogov za spremembe in dopolnitve predlaganega Statuta ZDUS.

Rok za oddajo se je s sklepom Zbora članov podaljšal do 30. septembra 2014.

Pripombe lahko posredujete po e-pošti na naslov: tajnistvo@zdus-zveza.si ali na naslov: ZDUS, Kebetova 9, Ljubljana, s pripisom »Statut«.

Čistopis Statuta, ki je predmet javne obravnave in obrazložitev najdete na www.zdus-zveza.si.

Prijavnica za likovno kolonijo v Rogaški Slatini

9. do 12. oktober 2014

Likovna kolonija v Rogaški Slatini je nov kulturni projekt, ki ga drugič zapored organizira in izpelje komisija ZDUS za kulturo v sodelovanju s Hotelom Delfin in ob finančni podpori JSKD RS.

Likovna kolonija bo od četrтка, 9. do nedelje, 12. oktobra 2014 v Vili Ana v Rogaški Slatini.

Društva posredujte izpolnjene prijavnice oz. prijavite kandidate svoji Pokrajinski zvezi. Med prispelimi prijavnicami pokrajinske zveze praviloma izberejo dva udeleženca, ki ju morajo prijaviti ZDUS (Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana) – s pripisom za Komisijo za kulturo, do vključno 19. septembra 2014.

Program dela in urnik bo izbrani udeleženec prejel na domač naslov ali po e-pošti, ki jo bo navedel v prijavnici (spodaj).

Pogoji za udeležbo je kotizacija v višini 65 evrov ki vključuje prenočišče z zajtrkom v Vili Ana, turistično takso, kosilo in večerjo v bližnjem gostišču Bohor ter sofinanciranje pogostitve ob odprtju razstave. Kotizacija se poravnava na recepciji Vile Ana. Za ustvarjanje bodo udeleženci prejeli slikarsko platno (velikost 50x70), umetnina pa bo postala last ZDUS oz. hotela Delfin (Vile Ana). V Rogaški Slatini bo tudi razstava s kulturnim programom.

Opomba: Kandidati s podpisano prijavnico zagotavljajo, da so seznanjeni s pogoji udeležbe in da bodo umetnino, ki bo nastala v koloniji, predali v lastništvo ZDUS oz. hotela Delfin (Vile Ana).

PRIJAVNICA

Ime in priimek:

Naslov:

Tel. štev.: e-pošta:

Član DU (PZDU):

Posebna prehrana da / ne

Prosim navedite, če potrebujete prilagojen jedilnik (in kakšen?).

Podpis kandidatke/kandidata Podpis DU ali PZDU

V primeru vprašanj se prosim obrnite na vodjo kolonije: Ema Tibaut (031 683 897) ali na strokovno sodelavko komisije ZDUS za kulturo Dijano Lukić (01/620 54 82).

S terena

Zbor članov ZDUS

V drugi polovici avgusta (19. 8. 2014) je bil v hotelu Delfin v Izoli zbor članov, ki se ga je udeležilo 59 predstavnikov pokrajinskih zvez in delegatov od skupno 75 vabljenih.

Na dnevnem redu zbora članov je bilo poročilo o opravljenem delu, finančno poročilo, načrt dela in finančni načrt, kar nekaj pozornosti pa so razpravljavci namenili tudi spremembam statuta, ki je že nekaj časa v javni razpravi in naj bi ga usklajenega sprejeli do konca leta.

Poročilo o opravljenem delu je pripravila predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak in smo ga objavili v aprilski številki ZDUS plusa. Uvodoma je dejala: »Leto 2014 utegne biti leto obnavljanja upanja slovenskega prebivalstva. Slovenski ekonomisti že zaznavajo prve znake gospodarskega okrevanja. Upajmo, da se bodo začela odpirati nova delovna mesta in da bo tako lažje našim otrokom. Politikom bomo morali dopovedati, da je rešitev slovenskih stisk in hkrati dokaz njihovih političnih sposobnosti predvsem zmanjševanje razlik med prebivalstvom in ne obratno. Težo recesije bi morali na svojih plečih nositi predvsem tisti, ki so znatno pripomogli k temu, da je pri nas slabše kot drugod po Evropi.

Slišim tudi očitke, da v nadzorne svete in skupščine pošiljam le svoje prijatelje. To je res, saj smo maloštevilni, ki zagovarjamo interese starejših v vladi in parlamentu, in v sedmih letih, kar se družimo v ZDUS, smo res postali prijatelji. Tudi zaupam jim, saj so v teh letih dokazali svojo strokovnost, srčnost in pripravljenost na napore, ki jih zahteva neprestano spopadanje s težavami, ki nam jih kuhajo politiki, pa bitke z vladnimi uradniki, ki po pravilu nimajo posluha za potrebe starejših, in pri pisanju strokovnih besedil, ki jih neprestano pošiljamo na vlado in v parlament in jih posredujemo tudi vam v našem ZDUS plusu in na spletnih straneh.«

Ob predstavitvi načrtov Zveze za letos je poudarila: »Intenzivno delo pri obrambi pravic starejših zahteva kljub izjemno požrtvovalnemu delu vrste prostovoljcev, ekspertov na različnih področjih dodatna finančna sredstva, kar predstavlja letos poseben izziv za vodstvo zveze.

Da postajamo pomemben, prepoznaven dejavnik slovenske družbe, je pokazala tudi gonja zoper ZDUS v rumenem tisku in na internetu. Da smo prepoznavni pri obrambi pravic seniorjev, pa dokazuje vključevanje upokojenih strokovnjakov, ki niso člani naše zveze, v aktivnosti ZDUS za obrambo pravic starejših. Letos smo v projektu Starejši za starejše, ki postaja vedno bolj pomemben spričo vse večje stiske številnih seniorjev, vstopili v 10. leto njegovega uresničevanja. Projekt postaja prepoznaven v mednarodnem prostoru, saj vsako leto opravimo več kot 100 tisoč obiskov in ter nudimo pomoč številnim starejšim. V društvih pospešeno ustanavljajo centre dnevnih aktivnosti in medgeneracijske centre, kar kaže na prilagodljivost seniorjev na izzive sodobnega časa. Kljub finančni stiski, ki pesti državo, lahko kot dokaj uspešno ocenimo delo, ki ga je opravilo 20 tisoč prostovoljcev in prostovoljcev.

Svoja prizadevanja moramo v ZDUS v letu 2014 usmerili predvsem v združevanje in aktivacijo našega članstva in v povezovanje z drugimi seniorskimi organizacijami ter s sindikati v obrambi pravic starejših v Sloveniji; intenzivno se moramo posvetiti iskanju dodatnih virov za naše delo, zlasti za aktivnosti obrambe naših pravic in pomoči vrstnikom v stiski, prav tako pa se moramo zelo aktivno posvetiti problemu vzdržnosti sklada

vzajemne pomoči, saj smo lani prvič v zadnjih dveh desetletjih pričakali večje izplačilo posmrtnin, kot so bila vplačila članarin. Sklad je pomemben za naše članstvo in za ugled naše zveze v slovenskem prostoru, zato se bomo morali v letu 2014 lotiti učinkovitih metod pridobivanja novega članstva.

Pred nami je leto, za katerega mnogi ocenjujejo, da bomo v Sloveniji dosegli dno recesije in začetek moralne prenove države. Tudi v Zvezi društev upokojencev Slovenije nas čakajo nekatere zelo zahtevne in pomembne naloge.

Svoja prizadevanja v letu 2014 moramo nameniti predvsem:

- združevanju članstva in povezovanju z drugimi seniorskimi organizacijami pri obrambi pravic starejših v Sloveniji,
- intenzivno se moramo posvetiti iskanju dodatnih virov za naše delo, zlasti pa aktivnostim za obrambo naših pravic in za pomoči vrstnikom v stiski,
- obstoju sklada vzajemne samopomoči, za katerim je že 67 let dela, zdaj pa je ogrožen njegov nadaljnji obstoj.

Tudi letos se v ZDUS nameravamo prednostno posvetiti izboljšanju medsebojne komunikacije vseh ravnih zveze, izboljšanju delovnih razmer v vseh enotah zveze, boljši obrambi človekovih pravic starejših, izboljševanju javne podobe zveze in iskanju dodatnih sredstev za naše delo.« Tudi program dela smo objavili v aprilski številki ZDUS plusa.

Poročilo in program sta bila na zboru članov sprejeta. Prav tako finančno poročilo in načrt za letos. Bo pa treba »šparati«, kot je v razpravi poudaril predsednik gorenske PZDU Janez Sušnik.

Udeleženci zbora so v nadaljevanju soglašali s predlogom nagradencev za letošnja priznanja ZDUS, predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh pa je sodelujočim v razpravi zadovoljivo odgovorila na zastavljena vprašanja.

Zbor je s predstavitvijo Vzajemnosti, skupne revije ZDUS in ZPIZ, sklenila direktorica in odgovorna urednica Vzajemnosti Jožica Dornič. Prisotni so ji z zanimanjem prisluhili in obljubili, da si bodo prizadevali povečati naklado naše skupne revije, čeprav ima že zdaj med slovenskimi revijami najvišjo.

info.zdus

Predlogi novemu slovenskemu parlamentu in vladi

Slovenski seniorji se nikakor ne strinjamo z ukrepi za doseganje ciljev makroekonomske politike in priporočili sveta EU, ki jih je vlada premierke Alenke Bratušek v maju 2014 posredovala EU v dokumentu Nacionalni reformni program za leti 2014 in 2015. Vlada Slovenije se je namreč zavezala za omejevanje stroškov staranja. Tako stališče je namreč v popolnem nasprotju z dejanskimi razmerami in potrebami, saj je jasno, da se prebivalstvo države stara, zato je vse več oseb, ki upravičeno potrebujejo več zdravstvenih storitev, več storitev dolgotrajne oskrbe, invalidnine in pokojnine.

Od političnih strank pričakujemo:

- da bo novi parlament ustavil korupcijo in klientelizem, ustavil siromašenje slovenskega prebivalstva z neprestanim polnjenjem lukenj slovenskih bank, kjer očitno še vedno odteka denar v zasebne žepke neodgovornih podjetnikov in bančnih direktorjev; da bo podpiral socialno podjetništvo in omogočil zdravim podjetniškim jedrom, da znova zaženejo gospodarski razvoj.
- Da se bo parlament v novi sestavi takoj lotil reforme zdravstvenega sistema, ki mora ostati javen in mora biti jasno ločen od zasebne prakse slovenskih zdravstvenih delavcev.
- Dopolnilno zdravstveno zavarovanje je postalo vir dobičkov zavarovalnic, pri čemer pa se tem, ki polnijo blagajne dodatnega zavarovanja, pospešeno odmika dostop do zdravstvenih storitev; zato je treba dopolnilno zavarovanje odpraviti in najti drugačen način zbiranja zasebnih sredstev za polnjenje blagajne javnega zdravstva.
- Da bo novi parlament takoj po ustanovitvi uvrstil na dnevni red državnega zbora zakon o spremembi zakona o volitvah v državni zbor, ki so ga pripravili strokovnjaki Zveze društev upokojencev Slovenije, saj je sprememba volilnega sistema ena od najbolj nujnih zahtev slovenskih volivcev.
- Da bodo politične stranke zahtevale od nove vlade, da v roku 2 mesecev predloži parlamentu zakon o dolgotrajni oskrbi, ta pa ga mora sprejeti v roku 3 mesecev. Zakon o dolgotrajni oskrbi bo prinesel nova delovna mesta, olajšal bo položaj neformalnih negovalcev bolnih in umirajočih, racionaliziral javne stroške za njihovo nego in oskrbo ter omogočil, da bodo starejši do smrti živeli v domačem okolju.
- Da bodo stranke vnovič načele tematiko zakona o malem delu za upokojene državljane. Upokojeni z nizkimi pokojninami nujno potrebujejo delo, zaposlitve s podjemno pogodbo pa so za delodajalce predrage. Država z zmanjševanjem možnosti nadzorovanega dopolnilnega dela upokojencev v bistvu podpira delo na črno.
- Zakon o davku na nepremičnine ne sme povzročiti nenad-

zorovane prodaje bivalnih enot revnejših družin v Sloveniji. Ocenjujemo, da je visok odstotek lastniških bivalnih enot v Sloveniji nacionalno bogastvo, saj mlade družine tako lažje in hitreje pridejo do primernih bivalnih enot. Seveda pa mora nacionalni program stanovanjske politike podpreti promocijo in stimulacijo mobilnosti starejših, ki jo uresničuje Zveza društev upokojencev Slovenije, omogočiti mora preurejanje zdajšnjega neizkoriščenega stanovanjskega fonda v manjše, udobnejše in cenovno prilagojene bivalne enote za starejše.

- Kar 210.494 pokojnin v Sloveniji je nižjih od 500 evrov, od tega ima tako pokojnino 103.909 starostnih upokojencev, drugo pa so družinske in invalidske pokojnine. Večina teh ljudi, zlasti pa bolni, invalidi in onemogli nujno potrebujejo višje dohodke za človeka vredno življenje. Zamrznitev usklajevanja pokojnin z naraščanjem življenjskih stroškov mora novi parlament čim prej preklicati, saj se iz dneva v dan povečuje število družin, ki ne morejo skrbeti za bolne, invalidne in onemogle.
- Pokojninska blagajna je ogrožena, je pa temeljni element stabilne, urejene družbe. Novi parlament mora takoj sprejeti ukrepe za spoštovanje rednega plačevanja prispevkov v pokojninsko blagajno. Do konca leta mora sprejeti zakon o ustanovitvi demografskega sklada in predvideti stalne vire za njegovo polnjenje, da bo javni pokojninski sklad vzdržan in da bodo pokojnine zagotovljene novim rodovom upokojencev.
- Novi parlament mora nujno vnovič preučiti temelje za obračunavanje socialnih prejemkov, ki so določeni v zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in v zakonu o socialnovarstvenih prejemkih. Čeprav je bil osnovni zakon že popravljen, ostaja brez socialne pomoči preveč družin in posameznikov, saj imajo prenizke dohodke in njihovo premoženje ne prinaša nobenih dohodkov.
- Demografske spremembe, ki smo jim priča tudi v Sloveniji, zahtevajo čim hitrejšo sprejetje strategije razvoja dolgožive družbe, ki bo predvidela nujne spremembe v gospodarstvu, v zdravstvenem in socialnem varstvu, zlasti pa v odnosu do starejšega prebivalstva in do zmogljivosti te skupine prebivalstva, ki lahko, če bodo pravilno uporabljene in usmerjene, bistveno pripomorejo k hitrejšemu razvoju slovenske družbe.
- Starejši prebivalci Slovenije se soočamo z diskriminacijo, s tem, da mlajše generacije zlasti pa neodgovorni politiki zanikajo naše minulo delo, imajo neodgovoren odnos do prispevka upokojencev h kakovosti življenja mlajših generacij, neracionalno zavračajo zmogljivosti starejših delavcev in upokojenih v gospodarstvu in politiki ter načrtno potiskajo vedno večje število starejših v revščino in osamljenost.
- Hitro naraščanje starejšega prebivalstva zahteva nov odnos načrtovalcev razvoja do skrbi za kakovost življenja te skupine prebivalstva, ki morajo vključevati tudi participacijo starejših. Najcenejši za dolgoživo družbo so zdravi in aktivni starejši, ki aktivno participirajo v razvojnih programih, ki pomagajo mlajšim generacijam in razvijajo programe medsebojne pomoči. Novi parlament in vlada morata bolj kot doslej podpirati programe aktivnega staranja, ki jih uresničujejo samopomočna društva starejših v skladu z racionalizacijo porabe javnih sredstev za bolne in onemogle. Omogočiti morajo, da bo inovativni program medsebojne pomoči starejših Starejši za starejše, ki ga uresničujejo prostovoljke in prostovoljci Zveze društev upokojencev Slovenije že deseto leto in trenutno pokriva dve

ČLANI DRUŠTEV UPOKOJENCEV ! PRIDRUŽITE SE ŠTEVILNIM KOMITENTOM DELAVSKE HRANILNICE

HRANILNICA NUDI ČLANOM DRUŠTEV UPOKOJENCEV NASLEDNJE UGODNOSTI:

- najugodnejše poslovanje z osebnim računom na slovenskem bančnem trgu, ki se kaže v najnižji ceni vseh plačilnih storitev, nekaj storitev pa je tudi brez provizij (dvigi na bankomatih ...),
- dve leti brez stroškov vodenja novo odprtega osebnega računa, potem pa je strošek 0,80 EUR,
- dodatni limit na računu obrestujemo samo 6,5 %,
- plačevanje položnic samo 30 centov,
- plačila z bančno kartico Mastercard z odlogom plačil in možnostjo nakupa na obroke do 12 mesecev,
- MasterCard kartico prvo leto brez nadomestila, nato 10 EUR letno,
- zelo ugodne kredite:
 - potrošniške kredite do 10 let z obrestno mero od 6M euribor + 3,40 % do 6M euribor + 3,60 %,
 - vse potrošniške kredite brez stroškov odobritve,
 - zavarovanje kreditov urejamo z lastnim zavarovanjem, poroštvom ali hipoteko,
 - mesečni stroški vodenja kredita so 1,50 EUR,
- ugodnejše varčevalne obrestne mere za 0,30 odstotne točke od rednih veljavnih obrestnih mer hranilnice,
- **DARILO: prvim 100 članom, ki odprejo osebni račun z rednimi mesečnimi prilivi pokojnine in hkrati sklenejo obročno ali rentno varčevanje, hranilnica pripiše 25 EUR na eno od varčevanj,**
- brezobrestne kredite za počitnikovanje in oddih v slovenskih termalnih zdraviliščih in turističnih organizacijah, v katerem koli letnem obdobju,
- brezobrestne kredite za oddih v izbranih turističnih organizacijah hrvaške Istre.

Z ZAMENJAVO BANKE LAHKO PRIVARČUJETE TUDI VEČ KOT 180 EUR LETNO !

ODLOČITEV JE NA VAŠI STRANI, PRIČAKUJEMO VAS V NAŠIH POSLOVNIH ENOTAH:

Brežice, Cesta prvih borcev 9, tel.: 07 620 05 00, **Celje**, Miklošičeva 4, tel.: 03 620 93 80, Hrastnik, Ulica Prvoborcev 1a, tel.: 03 620 94 60, **Jesenice**, Cesta maršala Tita 63, tel.: 04 281 53 20, **Kamnik**, Tomšičeva 11, tel.: 01 320 66 70, **Koper**, Gortanov trg 1, tel.: 05 620 34 00, **Kranj**, Koroška cesta 19, tel.: 04 28 15 307, **Ljubljana**, Miklošičeva 5, tel.: 01 3000 217 (211, 221), Dalmatinova 4, tel.: 01 300 02 04 in Dunajska 185, tel.: 01 300 20 70, **Maribor**, Glavni trg 25, tel.: 02 620 93 30, Gosposka ul. 24, tel.: 02 620 93 45, **Maribor-Nova vas**, Kardeljeva cesta 57, tel.: 02 621 24 80, **Murska Sobota**, Lendavska 3, tel.: 02 620 93 70, **Nova Gorica**, Ulica Tolminskih puntarjev 4, tel.: 05 620 34 10, **Novo mesto**, Glavni trg 10, tel.: 07 620 54 30, **Postojna**, Titov trg 3, tel.: 05 620 35 40, **Ptuj**, Ulica heroja Lacka 12, tel.: 02 620 93 60, **Ravne na Koroškem**, Trg svobode 20, tel.: 02 621 24 90, **Rogaška Slatina**, Prvomajska ulica 29A, tel.: 03 620 05 50, **Sežana**, Partizanska cesta 7, tel.: 05 620 35 20, **Slovenj Gradec**, Glavni trg 26, tel.: 02 620 94 40, **Slovenska Bistrica**, Trg svobode 22, tel.: 02 620 93 50, **Slovenske Konjice**, Stari trg 12, tel.: 03 620 05 60, **Trbovlje**, Trg revolucije 6a, tel.: 03 620 94 20, **Velenje**, Šaleška 20, tel.: 03 620 93 90, **Zagorje ob Savi**, Cesta Borisa Kidriča 5, tel.: 03 620 05 70 in v **Žalcu**, Ulica Savinjske čete 5, tel.: 03 620 94 70, **vsak delovni dan od 8.30 do 17.00 ure.**

tretjini starejšega prebivalstva v Sloveniji, v naslednjih dveh letih zajel celotno ozemlje Slovenije.

- Skrb za bolne in onemogle v Sloveniji ni racionalna in zaostaja za modernimi svetovnimi rešitvami tudi zato, ker načrtovalci razvoja ne znajo prisluhniti potrebam starejših. Pričakujemo, da bosta novi parlament in vlada prisluhnila predlogom razvoja celovite, interdisciplinarne skrbi za bolne in onemogle, ki jo ponujajo samopomočne seniorske organizacije v Sloveniji.
- Starejši ocenjujemo, da je državni svet nujni drugi dom slovenskega parlamenta, ki pa ni dovolj izkoriščen. Ni sprejemljivo, da največja nevladna neprofitna organizacija, ki vključuje več kot polovico starejšega prebivalstva, ne more kandidirati svojih članov v državni svet. Od novega parlamenta pričakujemo, da bo čim prej dal v parlamentarni postopek predlog novega zakona o državnem svetu, ki so ga pripravili strokovnjaki Zveze društev upokojencev Slovenije.

Na koncu naših pričakovanj in zahtev političnim strankam, ki tekmujejo za mesta v slovenskem parlamentu, sporočamo, da je Zveza društev upokojencev Slovenije kot daleč največja nevladna neprofitna organizacija v Sloveniji pripravljena s svojim strokovnim potencialom sodelovati z vsemi političnimi strankami, ki se zavzemajo za boljše kakovost življenja slovenskega prebivalstva.

info.zdus

HELPS na študijskem obisku na Dunaju (1)

HELPS Sodelavci projekta HELPS so se odzvali povabilu čeških partnerjev na študijski ogled dveh zanimivih oblik (so)bivanja starejših, ki so ju pripravili v avstrijski prestolnici.

Najprej so si ogledali stanovanje – nastajajočo stanovanjsko skupnost v mirnem predelu blizu Donave, na Kapaunplatz 7, ki ga upravlja nevladna humanitarna organizacija Samariterbund in je namenjena starejšim, ki so še samostojni, mobilni in še ne potrebujejo zunanje pomoči.

V velikem, pravkar predelanem stanovanju na vrhu novejšega bloka v lasti mestnega stanovanjskega sklada, je starejšim na voljo 8 najemniških samostojnih sob z lastno kopalnico in balkonom, z vsem udobjem in opremo, in so vsa prilagojena za bivanje starejših. Stanovalci si bodo delili skupne prostore: veliko kuhinjo s tremi kuhalnimi površinami in z jedilnico in dnevnim prostorom za druženje, s TV koticom z udobno sedežno garnituro (TV sprejemniki so seveda tudi v vsaki sobi), s pralnico

s pralnim in sušilnim strojem, pa s knjižnico, na voljo je tudi brezžična internetna povezava.

Stanovalci bodo v tej »skupnosti« živel samostojno, neodvisno, prihajali in odhajali bodo kot bodo želeli, in imeli popolno svobodo pri odločanju o vsakodnevnih dejavnostih. Arhitektonska zasnova stanovanjske skupnosti vsakomur omogoča zasebnost znotraj svoje sobe, v skupnih prostorih pa imajo možnost za druženje.

Najemnina za sobo je od 600 do 750 evrov na mesec, v ceno so všteti tudi stroški. Spričo povprečne pokojnine v Avstriji je to dokaj sprejemljiva cena. Tudi svojci dobijo komplet ključev, možni bodi obiski družinskih članov, prijateljev.

Predstavniki upravitelja – humanitarne organizacije Samariterbund, ki bo poleg oddajanja sob skrbela tudi za socialno in zdravstveno oskrbo najemnikov, pravijo, da je zanimanja za bivanje precej in predvidevajo, da bodo zmogljivosti zapolnili do konca 2014.

Alenka Ogrin

Izobraževanje koordinatorjev in prostovoljcev

Na pobudo Slavice Frelih, pokrajinske koordinatorke za južno Primorsko v projektu Starejši za starejše, je bilo poleti v Združenem hotelu Delfin v Izoli, izobraževanje koordinatorjev in prostovoljcev. Strokovna sodelavka Jerneja Trnovec iz Nove Gorice je kot središčno temo izobraževanja predstavila projekt NET – Age, ki ga financira Evropska skupnost. Projekt temelji

na stališču, da je s spodbujanjem mreženja javnih in prostovoljnih skupin omogoča večjo inovativnost pri nujenju socialne in zdravstvene oskrbe starejšim. Pri tem je pomembno, da se koristno uporabljajo podatki prostovoljcev, ki že anketirajo starostnike o kakovosti bivanja.

Vodilni partner tega mednarodnega projekta je oddelek pokrajinske uprave za socialno politiko in planiranje italijanske dežele Marche, drugi partnerji pa so iz Albanije, Črne Gore, Hrvaške in Srbije, v Sloveniji pa občina Kanal ob Soči.

Izobraževanja se je udeležilo kakih trideset prostovoljcev, predstavniki številnih uradnih in prostovoljnih inštitucij ter predsednik PZDU za Južno Primorsko Marjan Pavlič in vodja projekta Starejši za starejše Rožca Šonc.

Franci Konciliija

Brošura Majhni posegi za velike učinke

HELPS V mednarodnem projektu HELPS in pri svetovalnici za izboljšanje bivanja starejših je konec junija izšla brošura Majh-

ni posegi za velike učinke. Brošura starejše in njihove družine spodbuja, da pravočasno prilagodijo stanovanje za varno in samostojno bivanje starejših doma. Avtorja brošure sta Rok Grdiša in Pavel Koltaj.

Po dobrem odzivu uporabnikov na prvo izdajo te brošure pred dobrim letom smo prepričani, da bo tudi prenovljena in razšir-

jena izdaja pripomogla k izboljšanju bivanja starejših doma. V novi izdaji smo se še posebej potrudili s konkretnim primerom in cenami prikazati, da je mogoče prilagoditi stanovanje že z majhnimi in ne nujno dragimi posegi.

Poleg programa Srednja Evropa so izid brošure sofinancirali še Nepremičninski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja, Mestna občina Novo mesto in Soča oprema, d. o. o. Brošuro in idejo o pravočasni priložitvi bivalnega okolja za starejše bodo sodelavci projekta HELPS jeseni promovirali na predstavitev po Sloveniji.

Brošure lahko društva upokojencev po dogovoru prevzamete v času delovnih ur v ZDUS na Kebetovi 9, Ljubljana (tel. številka svetovalnice je 041/480 395), v elektronski obliki pa je na voljo tudi na Zdusovi spletni strani.

info.zdus

Spletne storitve za neformalne oskrbovalce

ZDUS je član mednarodnega projekta INNOVAGE, katerega namen je razvoj, pregled in katalogiziranje socialnih inovacij za starejše. Poleg zbiranja primerov dobrih praks socialnih inovacij in uvedbe novega evropskega evalvacijskega sistema o vplivih na pričakovano življenjsko dobo, bodo v projektu razvili socialne inovacije na štirih področjih:

- uporabnikom prilagojene bivalne oblike za starejše,
- spletno platformo za neformalne oskrbovalce starejših,
- socialne posege za odpravljanje prekomerne telesne teže v starosti,

KOMPAS

VRTIMO KOMPAS

**ODLIČNO
VODENJE**

BUDIMPEŠTA – KRALJICA DONAVE

17. 10. 2014
avtobus 2 dni/1 noč, hotel 3*, nočitev z zajtrkom
cena že od **79 €** po osebi

V TOTI NAŠI KLETI

Vinsko in kulinarčno doživetje v Mariboru
27. 9. 2014, 1 dan
cena že od **49 €** po osebi

DIŠEČI ČAS MANDARIN

Obiranje mandarin v dolini Neretve
3. 10., 10. 10., 17. 10., 24. 10., 31. 10.
3 dni / 2 noči
cena že od **159 €** po osebi

- pomoč dementnim posameznikom, ki živijo v institucijah za dolgotrajno oskrbo.

ZDUS bo sodeloval na tretjem področju - razvoju večjezične spletne platforme za neformalne oskrbovalce, ki bo zajela 27 držav članic Evropske unije. Nacionalne organizacije, članice mreže INNOVAGE, so odgovorne za razvoj in zbiranje informacij ter širitev mreže na državni ravni.

Platforma bo končnim uporabnikom nudila:

- nacionalne informacije o oskrbi in podpornih storitvah,
- pravne in finančne informacije,
- informacije o najpogostejših zdravstvenih nevšečnostih in težavah starejših,
- strategije in informacije o oskrbi,
- možnosti usklajevanja oskrbe svojcev z družinskimi in delovnimi obveznostmi,
- interaktivne storitve za vrstniško in profesionalno podporo prek družabnih omrežij, forumov, klepetalnic in video konferenc.

Spletna platforma za neformalne oskrbovalce bo:

- zagotavljala ustrezne spletne podporne storitve za neformalne oskrbovalce,
- zagotavljala dostop do teh storitev v državah, ki jih še ne zagotavljajo in
- promovirala aktivne mreže oskrbovalnih organizacij.

Projekt bo trajal do konca leta 2015. Spletna platforma bo javno dostopna marca 2015, zatem pa bomo izvedli tudi seminarje za neformalne oskrbovalce.

Za več informacij o slovenski udeležbi v projektu se obrnite na Zvezo društev upokoјencev Slovenije (ZDUS).

Nikoli prestari za učenje

HELP Projekt MATURE Naj bo učenje odraslih koristno, pomembno in mikavno je v sklepnih fazah. Projektno skupino v septembru čaka zaključna konferenca v Hamburgu, kjer bomo predstavili rezultate dela na evropski ravni. V množici projektov, ki jih uresničuje ZDUS, se članstvu bržčas zastavlja vprašanje, kaj pa imamo mi od tega? Projektna skupina MATURE ima pripravljen odgovor: knjižico nasvetov, kako do novega članstva v DU in katere koristi za starejše prinaša taka socialna vključenost. Knjižica je sad dveh letnega dela strokovnjakov s področja vseživljenjskega učenja, a ni edino, kar bo projekt ponudil.

Oblikovali smo dva programa usposabljanj (za samostojno in skupinsko učenje) za izobraževalce starejših v DU, ki želijo pripraviti koristne programe, s katerimi bodo povečali udeležbo socialno izključenih starejših, predvsem tistih, ki jih pestijo s starostjo povezane težave, kot so slabo zdravstveno stanje, nesamostojnost, »starizem« in drugo.

Najbrž se sprašujete, kaj ima izobraževanje pri vsem tem? Zakaj bi se starejši, ki ima zdravstvene težave, včlanil v DU? Zato, ker je dolgotrajna samostojnost starejših odvisna od večine učenja. Če v DU oblikujete in pripravite prepričljiv izobraževalni program, ki ga bo oborožil z veščinami, kako premagati (ali pa vsaj olajšati) zdravstvene težave in izboljšati vsakdanjik, kako vplivati na splošno dobro počutje, boste imeli dokaz, s katerim boste spodbudili njegovo zanimanje za članstvo. Vseživljenjsko učenje je tisto, ki v povezavi z drugimi društvenimi aktivnostmi - lahko je to petje v pevskem zboru ali skupina za pohodništvo, zeliščarski krožek ipd. - spodbuja neodvisnost, krepi

posameznikovo samozavest in aktivnost v pozni dobi. Vse to ima lahko dolgotrajne učinke ne le za posameznika, temveč za širšo družbo.

Projekt MATURE zato postavlja v središče t. i. posrednike, ki imajo pomembno vlogo pri motiviranju starejših odraslih. MATURE pravi, da so posredniki, ki so že navezali stik s starejšimi, sposobnejši pri tem delu in tudi lažje spodbudijo starejše, da se pridružijo kakemu programu, saj pri njih zbujejo občutek varnosti in zanesljivosti.

Kako se torej lotiti dela? Raziščite možnosti, kje vse v lokalnem okolju in kako lahko oglašujete svoje društvene aktivnosti in dosedanje uspehe (zloženke/brošure) ter uporabite medije! Zapomnite si, da je radio najbolj dostopen in razširjen medij med starejšimi in je tako močno orodje pri pridobivanju članstva. V lokalni časopis, glasilo ali zloženke vključite informacije o prednostih in ugodnostih članstva. Ponudite svoje društvene prostore za sestanke in dogodke tudi drugim organizacijam in društvom, ki se ukvarjajo z vprašanji in temami, ki zadevajo starejše. Povabite jih k sodelovanju in pridobite njihovo pomoč pri iskanju novega članstva z argumenti o koristih in prednostih aktivnega staranja za vso družbo.

Te in več drugih nasvetov boste lahko prebrali v knjižici MATURE nasvetov, ki bo konec septembra objavljena v slovenskem jeziku na spletni strani ZDUS.

*Dijana Lukić,
koordinatorka projekta MATURE*

Sprehod za spomin po ljubljanskih ulicah

Tako kot lani tudi letos slovensko združenje za pomoč pri demenci Spominčica pripravlja na svetovni dan Alzheimerjeve bolezni, v nedeljo, 21. septembra Sprehod za spomin po Ljubljani in po nekaterih drugih slovenskih krajih. Pokrovitelj letošnjega Sprehoda za spomin po Ljubljani bo župan Ljubljane Zoran Jankovič. Zbirno mesto bo ob 10. uri na ploščadi pred Moderno galerijo. Prostovoljni prispevek je 10 evrov, udeleženci pa bodo prejeli majico z napisom Ljubljana, demenci prijazno mesto, glasilo Spominčica in novo zloženko Demenca, kaj je to? Sprehod se bo začel ob 11. uri.

*Komisija ZDUS
za duševno zdravje*

Vzajemnost je vaša!

Čakajo vas lepe nagrade:

- za dva nova naročnika – brezplačna polletna naročnina na Vzajemnost;
- za tri nove naročnike – vrednostni boni Mercator za 15 evrov;
- za vsakega nadaljnjega novega naročnika – še po 5 evrov (za štiri naročnike 20 evrov itd).

NOVOST: od julija dalje tudi nagrada za pridobitev enega naročnika – 50% popust na polletno naročnino!

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE

Vzajemnost je tudi lepo darilo!

Za naročila in informacije pokličite na tel.: **01 530 78 44**

FLEKS, prilagodljivo, da vam bo vedno prav

Ljudje se zavarujemo zaradi finančne varnosti, saj je življenje polno nepredvidljivih dogodkov, in varčujemo zaradi finančne stabilnosti. Finančna varnost in stabilnost sta temelj kakovostnega življenja, zato vam predstavljamo investicijsko zavarovanje **FLEKS ZA ODRASLE** Zavarovalnice Triglav. Ta na idealen način kombinira obetavne naložbe in življenjsko varnost, uporabnikom pa prinaša veliko fleksibilnost in svobodo izbire ob sklenitvi zavarovanja in tudi med trajanjem zavarovanja.

Investicijsko zavarovanje **FLEKS ZA ODRASLE** predstavlja donosno in prilagodljivo kombinacijo varčevanja, življenjskega zavarovanja in dodatnega nezgodnega zavarovanja z možnostjo rednega obročnega varčevanja že s 25 EUR na mesec. V času trajanja zavarovanja lahko posameznik dodatno enkratno vplačuje prosta sredstva. **FLEKS ZA ODRASLE** vključuje varčevalno-naložbeni račun, na katerega sta vezana življenjsko in nezgodno zavarovanje. Varčevanje je vezano na gibanje vrednosti enot premoženja skladov.

S FLEKSOM ZA ODRASLE se lahko zavarujejo osebe v starosti od 50 do vključno 80 let. Zavarovanje sklenejo brez zdravniškega pregleda in brez vprašanj o zdravstvenem stanju osebe, ki se bo zavarovala. V teh zahtevnih časih je za ljudi še kako pomembno, koliko odštejejo za zavarovanja, zato se jim v Zavarovalnici Triglav skušajo približati z dobrimi produkti in različnimi ponudbami, ki vsebujejo popuste in različne ugodnosti. Tak primer je Triglav komplet, prva storitev na slovenskem tržišču, ki na enostaven in pregleden način nagraduje zvestobo strank Zavarovalnice Triglav. Bonitetni program Triglav komplet združuje premoženjska, zdravstvena in življenjska zavarovanja, tudi Investicijsko zavarovanje **FLEKS ZA ODRASLE**. Zvestobo strank nagradijo tako, da vsi člani prihranijo do 25 odstotkov pri obnovi zavarovanj in do 50 odstotkov pri sklenitvi zavarovanj. Več boste zavarovali, več boste privarčevali. To vam zagotavlja Triglav komplet, v katerega je vključenih že skoraj pol milijona Slovencev.

Promocijsko obvestilo

Bodite zmagovalci svojega življenja

Investicijsko
zavarovanje
FLEKS
ZA ODRASLE

Varno in brezskrbno življenje tudi po 50. letu. S prilagodljivim zavarovanjem Fleks za odrasle uresničite svoje želje ter zagotovite finančno varnost sebi in svojim najbližjim.

David Kadunc, ultramaratonec

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Jesenski oddih *v veseli družbi!*

Dobrodošlica, notranji bazeni z ogrevano morsko vodo, telovadba, samopostrežna večerja, ples...

UPOKOJENCI	17.8.–27.9.14	28.9.–24.10.14	25.10.–30.11.14	1.12.–27.12.14	28.12.–2.1.15
Penzion v dvoposteljni sobi	51 €	44 €	40 €	38 €	51 €
Polpenzion v dvoposteljni sobi	46 €	39 €	35 €	33 €	46 €
OSTALI GOSTJE					
Penzion v dvoposteljni sobi	56 €	44 €	40 €	38 €	56 €
Polpenzion v dvoposteljni sobi	51 €	39 €	35 €	33 €	51 €

Doplačila (na dan): enoposteljna soba (11 EUR), turistična taksa (1,01 EUR) in silvestrska večerja. Upokojenci, ki so člani društva, kluba ali aktiva upokojencev, imajo **10% popusta na penzijske storitve.**

Delfinfest

15.10.—20.10.2014

Dogodek letošnje jeseni!

Za pravo zabavo vam ni potrebno odpotovati v Nemčijo. Z dobro glasbo in ugodno ponudbo piv, vas bomo zabavali v hotelu Delfin.

15.10.–20.10.2014	5x polpenzion	5x polni penzion
Dvoposteljna soba	195 €	220 €

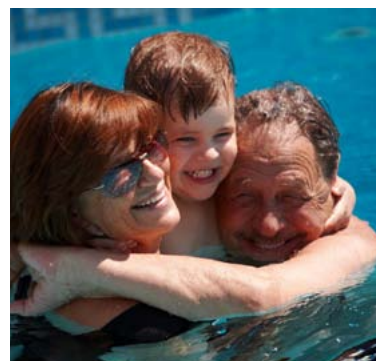
Odlična ponudba

DRUGA OSEBA PLAČA SAMO POL!

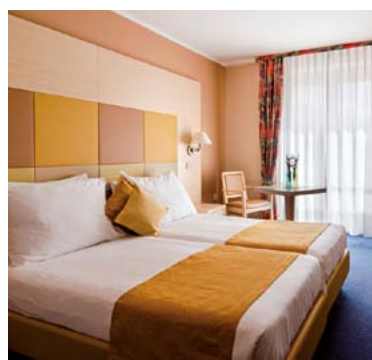
2.11. – 5.11.2014	3 x polpenzion	3x polni penzion
Dve osebi v dvoposteljni sobi	-210- 158 €	-240- 180 €

Dodatni popusti se izključujejo. Doplačila (na dan): turistična taksa (1,01 EUR).

V času jesenskih počitnic (25.10.–2.11.2014) en otrok do vključno 12. leta v sobi z dvema odraslima osebama biva brezplačno!

T 05 660 74 00, rezervacije@hotel-delfin.si, www.hotel-delfin.si

delfin
HOTEL